

BATTONYA ÉS KÖRNYÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gróf Széchenyi-utca 1731/2. Kurth-főle ház.
hársz. alatt, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, előfizetési pénz és hirdetésdíj küldendő.
Hirdetések közlési díja megállapodás szerint.
Nyilttér soronként 50 fillér.

Főszerkesztő és lap tulajdonos:
GALSAI POLGÁR JÓZSEF.

Felölös szerkesztő
TORONYI JÁNOS.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.
Egy óra 70 fill.
Egyes szám ára 16 fill.
Megjelenik minden vasárnap.

Az iparos tanonc.

A társadalom különböző osztályai közül az iparos helyzete volt régebben a legnehezebb.

Nehéz, mert a tudományos technika fejletlen volta nem adott annyi segédesszkozt rendelkezésére, mint manapság; — kellemetlen, mert nem tartozott az u. n. „jó társaságba.”

Az iparosság mindig egyike volt a legkevésbé becstült foglalkozásoknak. Oka ennek egyrészt az, hogy a társadalom nem méltatta kellő mértékben az iparos munkát, lealázonak, megszegyenítőnek tartotta, másrészt pedig mert maga az iparosság nélkülözte azt a műveltséget és tudást, amely szükséges arra, hogy minden ember megállja helyét.

Innen van az, hogy a kevésbé fejlett iparral bíró államokban még ma is az az ifjuság kerül ipari pályára, mely tanulni vagy nem akar, vagy nem tud, mely kerül az iskolát, vagy onnan rossz magaviselet és egyéb rossz tulajdonsági miatt eltávolították.

Művelt családok gyermekeit még hazánkban is ritkán találjuk ipari pályán, holott igazán erős ipart csak

ugy lehet képzelni, ha az iparos osztály művelt és képzett.

Belátják ma már ezt a mi iparosaink is, és minden törekvésük oda irányul, hogy csekély képzettséggel bíró tanoncokat ne szerződtessenek, de sajna bár manapság az élet viszonyok korán figyelmeztetik a serdülő ifjút, hogy komoly célt kell maga elé tűzni és e cél után buzgón kell törekedni, ha az életben boldogulni akar, — mégis iparosaink alig-alig kapnak oly tanoncot, aki legalább a IV-ik elemi osztályt elvégezte volna, akik pedig a VI-ik elemi osztályt végezték el, alig 3-4% a tanoncok számának, míg ellenben az analfabetták száma még mindig igen nagy.

Már hetek óta olvasom a lap hírdetése közt, hogy „nyomdász tanoncul egy VI. elemi végzett tanuló felvétetik” s mint látom a hirdetésnek nincs sikere, pedig a nyomdász ipar, mely most hazánkban virágzását éri, nem a legutolsó iparág.

De általános a panasz más iparágaknál is, hogy nem kapnak tanoncot olyat, aki az elemi népiskola követelményeinek megfelelne, és így

kénytelenek olyat és azt felfogadni, aki épen jelentkezik.

Itt a hibát a szülőkből keresem, akik még mindig idegenkednek az ipari pályától, ezt csak olyan menhelynek gondolják, ahova mindenki menekül, aki másutt nem boldogul, olyan gyermek ijesztő pályára, melylyel fenyegetni szokták, ha nem tanul.

Nálunk a kissé jobb modu iparos vagy kereskedő gyermeke orvos, ügyvéd, hivatalnok vagy földes ur, mert vagyoni helyzete mellett restelli a munkát. A földre éhes földműves legnagyobb része még szintén irtózik az ipari pályától, vagy ha azzá is lesz alig végzi el az elemi iskola I—II. osztályát, mert előbb libapásztorkodott vagy kanász gyerek volt, és csak azután ment iskolába 9—10 éves korába és így nem végezte el még a IV-ik osztályt sem. Nagyon kevés azon földműves gyermekek száma még mindig, akik 6 éven keresztül járnak a mindennapi iskolába és elenyésző csekélység azok-é, akik ezek közül iparos pályára lépnek.

Bár törvényszabta köteleesség minden gyermeknek 6—12 éves koráig

A kártya.

Írta: Nagy Sándor.

I.

Reding Oszkár mindenképpen kifogástalan gentleman volt, csupán abban az egy „bibiben leledzett, hogy a kártyát módfelett szerette. E nélkül el sem tudta volna képzelni az életet, mert a hivatal, vagyon és minden egyéb csak annyiban számítottak előtte, amennyiben eszközül szolgáltak e szenvedelméhez.

Most is, a midőn az életben először van hozzá szerencsénk, természetesen a játékasztal mellett találjuk őt, szokott helyén, tudniillik a clubban.

Éjtél ugyan már jócskán elmúlt, hanem hát ez mostan a legkevesebb: a partnerek rendületlenül ülnek meg a helyeiket s fúrge kézzel keverik a kártyát. Sőt még kibic is akad mindenkinek a háta mögő, a kik a legpéldásabb buzgalommal figyelik a maguk emberét, vele örülnek, vele bosszankodnak, de persze csak — belülről! Az arcukról ugyan semmit sem lehet leolvasni, olyan egykedvű, vagyis inkább kifejezéstelen az, mintha viaszból volna . . .

Oszkár szokott modorában játszik: vakmerően, de hidegen, a leggyöngébb kártyára is fölveszi a harcot, ha megcontrázzák, ő recontrázik, sőt a szükség szerint tovább is elmegy, a végén pedig — nyer bomlottul . . .

A játékosok eleinte fejet esóválnak, aztán jobban-jobban belehevülnek, majd a bosszankodásig nő a „pech” és egy-egy elhibázott leadás miatt csunya veszekedés támad, minélfogva úgy puffognak az asztalra lecsapott kártyák, mintha gyufafejeket süitögetnének. Végre az izgalom a tetőpontra emelkedik: elhányják a kártyákat, felugrálják — és ezzel — vége a játéknak.

Az az általános vélemény, hogy: „Oszkárnak ma megint disznó szerencsége van és ilyenkor nem szabad vele játszani, mert még az lugét is elnyeri az embernek!”

— No még egy futamra kis fiaim! — szölt tréfás ingerkedéssel az elkecseregetten retiráló hadhoz, mire a három fej egyértelműleg tagadást int:

— Ma nem! Hanem várj, majd holnap levetkőztetünk!

— Itt leszek! válaszolt! Oszkár jókedvű nevetéssel, azután a tárcájába gyűrte a nyereséget és ő is hazakészülődött.

Mikor a robogó bérkocsiban kényelmesen hátradőlt, nagy meglepődéssel gondolt végig ma esti sikerén és kedélyesen füttyörészgetett eladdig, míg nem eszébe jutott a felesége: az a csinos, fiatal asszony, a kit csak félév alatt vett el és szeretett is nagyon, de a ki sehogyan sem akarta megérteni, hogy egy kis kártya szórakozásra a nős embernek is szüksége van s ezért örökösen tele van panaszszal, szemrehányással . . .

Erre aztán egy kissé elkomorodott és kellenül találgatta:

— Vajjon, hogy fogad most Jolán, mikor a szokottnál is később kerülök haza?! . . . Tudom, lesz lamentálás és pityergés, — no meg bizonyosan valami újabb fenyegetés is . . . Vajjon micsoda meglepetést gondolt ki számomra ezúttal? . . .

E kényelmetlen gondolatokra nagyot ásított, majd könnyű vérrrel így vigasztalta magát:

— Hát hiszen majd csak tulesünk ezen is valahogy!

E közben hazaért, becsöngetett és türelmetlenül várta, hogy ajtót nyissanak, de hiába várt, mert a jelre senki sem jött elő.

— Mi a manó? — mormogta álmosan, — csak nem aludt el a Ferenc?

Ujra csönget . . . vár . . . és ujra semmi nesz.

— Terlegettét! — kiáltott fel mérgesen, — nyissátok ki már ezt az ajtót!

Hogy azonban továbbra is mihaszna rángatta a csengőzsinórt, eszébe jutott az asszonyka legutóbbi kirohanása, a mikor is az éjtél felé hazakerült férj üdvözlétére ezzel válaszolt:

— Te Oszkár! ha te nekem még egyszer ily soká elmaradsz, hát én téged itt hagylak és soha-soha vissza nem jövök hozzád!

Az ám! éppen így mondta s hozzá még meg is fenyegette szokott a pivi, rózsás ujjával.

iskolába járni, de sajna, innen-onnan ezen 30 éves törvény még mindég nincs mindenütt kellőképen végrehajtva. Ez a másik ok az iparos tanoncok gyenge előképzettségének.

Francia-, Angol- és Németországban, hol erős, egészséges, fejlett ipar van egészen másképp áll a dolog. Ott egy régi iparos vagy kereskedő-cég családi büszkeség! Bár legyen milliomos az iparos vagy kereskedő, fia tanul de iparos vagy kereskedő lesz, mert tudja, hogy nincs függetlenebb állás, mint a jó és megbízható iparos és kereskedőé, mely legkevésbé függ a közönségtől. Csak a tudatlan, kontrá iparos fél a közönségtől, a becsületes, aki szakmájában erős az nyugodtan néz a jövő elé az ő győzelme biztos. De hogy ilyen a közönségtől független iparost neveljünk, nagyrészen attól függ, hogy miképpen készül elő az ifju nemzedék e pályára.

Legyen életeél az ipari pálya és ne tudatlan, bukott, képzetlen egyének menedékhelye. Törekedjenek mestereink tovább is arra, hogy csak iskolázott gyermekeket vegyenek tanoncúl. Legyen jó példa ez a hirdetés, amelyet felhoztam és hiszem a siker nem fog elmaradni.

Kiss Károly.

3638.908.

Husvizsgálati szabályzat.

Az országos husvizsgálati szabályzatnak a közzétételét érdeklő részét a következőkben közöljük.

(Folytatás.)

Minden mészárszékben és hentesüzletben a hus ára egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön e célra szolgáló táblán szembeötlő

helyen jelzendő.

Üzletek, vásárcsarnokok és fogyasztási piacok, a hol hust árusítanak, a husvizsgáló állandó felügyelete alá tartoznak.

A mészárszék és hentesüzletek falai és talaja vízhatlan és könnyen mosható anyagból legyenek készítve, ez iránt valamint a bódékban való árusítás ezen szakaszban megjelölt intézkedésének mikénti végrehajtása iránt a hatóság megfelelőleg intézkedett.

A hust mindig tiszta, hűvös és száraz helyen kell tartani, azt a mészárszék elé az utcára kiakasztani, vagy másként pornak, piszoknak kitenni tilos. A hus kiméréséhez szükséges eszközök, az iparos köténye mindig tiszták legyenek.

A mészáros csak olyan hust adhat el, a milyent a vevő kér.

Borjuhasként a 4 hét és 2 hónap közötti állat mérhető ki.

Növendékmarmahus, ugynev. kneip alatt 2 hónapos kortól 2—3 éves szarvasmarha értendő. Nyugoti fajú szarvasmarha 2 éves korig, magyarfajú 3 éves korig szolgáltat növendékmarmahust. Ilyen hust csak külön e célra szolgáló üzletekben árusíthatni, a hol ezzel együtt csak bivalyhus árusítható. Az ily üzletek „Növendékmarmahus” illetőleg „Bivalyhus” felirattal látandók el.

Velő és kisebb állatok veséje csak külön e célra szolgáló tányéron árusítható.

Hussal házalni tilos.

Üzlethelyiségekben, raktárakban, vendéglőkben, koresmákban stb. csak olyan husneműek és huserműek árusíthatók, melyek ezen szabályrendelet követelményei szerint készültek, és feltétlenül közfogyasztásra bocsátottak.

Minden romlott vagy egyébként a közegészségre ártalmas szárnyas, hal vagy vad lefoglalandó és megsemmisítendő.

A hus és husneműek szállítása egy

községből a másikba a helyi hatóság és husvizsgáló ellenőrzése és felügyelete alá tartozik.

A ki ezen ministeri rendeletben foglalt rendőri tilalmakat vagy rendelkezéseket megszegi, ha cselekménye büntetett vagy vétséget nem képez, kihágást követ el és amennyiben nem az 1879. évi XL. tc. illetőleg az 1888. évi VII. tc. alapján büntetendő, ezen ministeri rendelet alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azok, kik ezen rendeletben előirt hivatali kötelességeiket nem, vagy hanyagul teljesítik, a mennyiben fegyelmi hatóság alatt állanak, fegyelmileg, egyébként dorgálással, súlyosabb esetekben 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők.

(Vége.)

A takarmány tilalom.

A takarmány tilalom folytán beállott mizériák megszüntetése érdekében a kereskedelmi és iparkamarák a kolozsvári iparkamara kezdeményezésére most felterjesztést intéztek a kormányhoz, amelyben a következő intézkedéseket ajánlják a miniszterek figyelmébe. Köztudomású dolog, hogy a tartós szárazság az összes takarmányfélét majdnem teljesen megsemmisítette. Póttakarmányra sem igen számíthatnak állattartó gazdáink, mert a legelő a legtöbb helyen kopárak. Ilyen helyzetben takarmány-inségre lehetünk elkészülve, amely közgazdaságunk egyik legjövődélmezőbb ágát, szépen fejlődő állattenyésztésünket, beláthatatlan veszedelemmel fenyegeti. A veszedelem már is jelentkezik, mert gazdaközönységünk kénytelen állatait legnagyobb részt és pedig potom áron tudni, hogy a bár végletekig megcsökkentett

Olyan kedves — csupa enivaló volt akkor az az elkéseredett asszony.

Oszkár meghökkenve bocsátotta el a csöngőtüzsüörűt.

— Az ördögbe is! — dörmögte ijedten, — csak nem tette meg azt a bolondot? . . . De hát ha mégis? Kitelik tőle . . . Hiszen az ilyen fiatal asszony mind szeleburdi.

— Ferencz! — Lidi! — ordította most már dühösen, miközben kézzel-lábbal dörömbölt az ajtón.

E nagy lármára aztán csakugyan előkerült a Ferenc, de nem belülről, hanem a lépcsőfeljárattól felől.

— Hát te hol a pokolban jársz ilyenkor? — förmedt rá nagy haraggal.

— A nagyságos asszonyt kísértem el! — válaszolt egyszerűen az inas.

— A feleségemet? — Hová?

— Az állomásra, nagyságos ur.

— Elutazott?

— Igenis, el.

— Hová?

— Azt nem mondta meg ő nagysága.

Oszkár ugy beléfáradott ebbe a hirbe, mintha jeges zuhanyt vett volna.

— Nekem nem üzent valamit? — vallatta tovább az inast.

— Nem, nagyságos ur.

— Hallatlan! — kiáltott öntelede, de azután csakhamar meggondolta magát és közönyös hangon utasította az inast:

— Nyiss ajtót! aztán készíts ágyat és théát. Gyorsan, mert álmos vagyok!

Ferenc sietve engedelmeskedett és nem telt bele egy óranegyed, hogy Oszkár már az ágyában fektött, de elaludni, minden kimerültsége és álmosága dacára sokáig nem tudott, mert a nem várt eset rendkívül fölziggatta őt.

— Jolán elment . . . Elhagyott, — ismételtette egyre. — De hát, hogy is tehetett ilyet az az asszony? Éjszaka, szó nélkül, egyedül eltávozni, — itt hagyni engem, ilyen apróság miatt?

— Hiszen ez borzasztó! . . . borzasztó! kiáltá ide oda hánykolódva és belé is borzadt csakugyan, mert a gyötrődéstől megizzadt testén hirtelen átfutott a fázás, úgy, hogy valóságos „forró-hideg láz”-t kellett végig szenvednie, míg utóbb megszánta az álom és nagy nehezen elpihent.

*

Késő délelőtt volt, mire fölébredt. Olyan mély álma volt, hogy percekkig nem bírta magát tájékozni.

— Jolánkám édes! — szólt erősen kákogva — kérem a théamat.

Mint hogy azóban erre senki sem felelt, fölült, körülnézett s mikor nagynehezen kidörzsölte szeméből az álmot, csak akkor jutott eszébe, hogy hiszen egyedül van. Most aztán még jobban fájt neki az eset: restelte is nagyon, de de meg a szíve is belészólt a történetbe: úgy érezte, hogy most még sokkalta jobban szereti azt a szeleburdi asszonykát.

Nem is volt hát az ágyban nyugta, azért fölkelt és öltözködéshez fogott. Most azonban még gyalázatosabban érezte magát: a feje zugott, sajgott, meg szédült is, úgy, hogy alig bírt a mosdóhoz eljutni. Mikor azonban égő halántékát a hideg vízbe mártotta, egy kissé jobban lett, minélfogva gondolatai is megszeliidültek. Ekkor így elmélkedett:

— Jolán csak be akarta bizonyítani, hogy szavának áll. No jó, elismerem felőle, hogy kemény asszony . . . hahaha! . . . Majd gratulálok neki. — Hát persze! . . . elmegyek, hogy ne mennék el hozzájuk. Hadd legyen meg ez az elégtétele . . . Még ma délután elutazom . . . Sőt ezt azonnal meg is táviratozom neki, hogy az öröme annál nagyobb legyen.

Le is ült azonnal és a következő szöveget vete papírra:

állatállomány eltartását biztosítsa. Az országra zuduló, e közgazdasági veszedelemmel szemben, a bajnak enyhítése érdekében a következő intézkedések fogantatása volna gyakorlatba veendő. Állattenyésztésünk védelme szempontjából legelső intézkedés volna a takarmánykiviteli tilalom elrendelése, hogy a hazai takarmánytermelés a befogyasztás kizárólagos szolgálatában maradjon. Feletébb indokolt volna, ha a földmivelésügyi kormány az erőtakarmányok beszerzését elősegítené azzal, hogy az összes kincstári birtokok feleslegét mérsékelt áron közrebocsátaná. Ezen intézkedés már azért is áldásos lenne, mert a takarmány árak mérséklésére hihetőleg jótékonyan befolya. A másik intézkedés az volna, hogy a takarmányneműek szállításánál a belforgalomban a legmesszebbmenő vasuti fuvardíj-kedvezmények engedélyeztetesnek. A takarmányfélék tulságos megdrágulása már egymagában is rendkívül káros hatással van a gazdaközönységünkre és közvetve állattenyésztésünkre, indokoltnak látszik tehát a bajok némi enyhítését a vasuti díjtelek időleges leszállításával lehetőleg mérsékelni. Ott, ahol csak a köteles erdővédelem megengedi, az állami erdőségeken a legeltetés kivételesen és korlátolt időre engedtessek meg. Mint-hogy pedig az új végrehajtási novella kisgazdáink hitelét lényegesen megrendítette, a bedugult bankhitel következtében viszont féltő, hogy gazdáink az uzsorahitel veszedelmének lesznek kiszolgáltatva. Nézetünk szerint az államkormányzat további gondoskodása e veszélylyel szemben tehát az lenne,

— „Ma este érkezem. Csókol hű Oszkáród.”

Igy la, — szólt nagy meglepéssel és azután tovább öltözködött, miközben folytonosan arra gondolt, hogy mennyire megőrül Jolán a táviratnak s hogy mire ő megérkezik, akkorra már el is felejtí a haragját. Az öregeknek is jól fog esni a sietség. Azután egy pár napig ott is maradnak, hogy annál szentebb legyen a béke. Elvégre, majd csak elmulat valahogy: ott a papa, a főtisztelendő ur, meg a fiskális, a kik szintén vagdálnak valamit a tarokhoz. Űsse kő! . . . egy-két nap nem a világ! . . .

Mire elkészült a tojlettjével, akkorra már egészen jól érezte magát, fejfájása és egyéb kellemetlen érzései egyszerre elmúltak még nevetett is a felesége „stikli“-jén.

Mikor aztán az utazáshoz szükséges pénzt magához vette, az a gondolata támadt, hogy a felesége nagyon megőrülne valami ajándék felének, mire azonnal elhatározta, hogy egy szép ékszerrel lepi meg s ezzel, — miután a távirat és uti bőröndje felől intézkedett, meg is indult egy, a közelben lakó ékszerárus felé.

Utközben aztán találkozott az egyik partnerével.

— Ni-ni, Oszkár? — csodálkozott a pajtás, — hát téged mi lett, hogy már fenn vagy? Hiszen neked délután szokott virradni?!

(Folyt. köv.)

hogy gazdáink részére olcsó hitel biztosítsák. Lényeges eredmény volna e tekintetben elérhető, ha az országos központi hitelszövetkezet kebelében működő falusi hitelszövetkezetek e célból megfelelő pénzübeli támogatást nyernének, a végből, hogy a gazdák hitelszükségletét fokozottabb mérvben kielégíteni képesek lehessenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hir. Szirbik Sándor járási számvevő szabadságáról haza érkezvén, hivatalát f. hó 1-én elfoglalta.

— Uj gondnoksági tag. Spilka Antal távozása folytán az állami elemi népiskolai gondnokságban egy hely megüresedvén, azt a törvényhatósági bizottság Petrovits Mihály főszolgabíróval töltötte be.

— Hirtelen halál. Ikládi Vincze kisbirtokos, aki a 80-as években községi előjáró is volt, e hó 4-én hirtelen elhunyt. Az igen kövér embert szívizület hűdés ölte meg. Kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat.

— Az új ipartörvény. A kereskedelemügyi mkir. miniszter a napokban küldte meg a battonyai ipartestületnek az új ipartörvényre szóló javaslatot. Felhívja a testületet, hogy eme javaslatot az érdekcsoportok bevonásával értekezletileg behatóan tárgyalja és a tárgyalás eredményéről e hó végeig tegyen jelentést.

— A főszolgabírói hivatal új helyisége. Tudvalevő dolog, hogy a főszolgabírói hivatal helyiséget cserél. Ugyanis a vármegye megvette a Fischer Zoltán-fele épületet, melyben nemcsak a főszolgabírói hivatal, hanem a főszolgabírói lakás is el lesz helyezve. Ezen épületen szükséges javítás és átalakításokra az ajánlatot Kohn Fülöp battonyai cég adta be.

— Az irnok választás felebbezése. Battonyán június hóban egy községi irnokot választott a községi képviselőtestület. Az irnok Grozeszku Traján lett Szabó Lajos refkovácsházi s. jegyzővel szemben. E választást Szabó Lajos megfélebbezte, de a felebbezést a törvényhatósági bizottsági ülés, mint alaptalant elutasította és a választást szabályszerűen megtartottnak nyilvánította.

— Jóváhagyott képviselőtestületi határozat. A vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésén jóváhagyta a képviselőtestületnek Vanyák Mária házbér elengedése tárgyában hozott határozatát.

— Baleset. A mezőhegyesi cukorgyárban dolgozott Pospel Gyula nsztpéteri nőtlen fiatal ember. A répauszatát cementezte, midőn hirtelen rosszul lett és a becementezett vasrácsra esett, mely

veszedelmesen megszurta. A mezőhegyesi kórházban ápolják.

— Tűz. F. hó 2-án éjjel 11 órakor Matula János tornyai lakosnak szérűjén, — hová több kis gazda hordotta össze idei termését — tűz ütött ki, mely csak 3-án reggel ért véget, elhamvasztva az ott levő összes rakományt. Többen károsodtak, de legérzékenyebben Matula János, kinek cséplőgépe is beégett. A kár 2500 kor. Gyujtogatás esete forog fenn, de a tettes még eddig nem volt kipuhatolható. — Ugyancsak Tornyan e hó 3-án Justh Gyula pusztáján egy kocsi szin részben leégett. A cselédség észre véve a tüzet, — melynek keletkezése ismeretlen — hamar localizálták.

— A vasárnapi munkaszünet reformja. Mint a „Magyar Kereskedők Lapja“ jelenti, a kereskedelemügyi miniszterumba elkészült a vasárnapi munkaszünet új szabályozására vonatkozó törvényjavaslat. A tervezet huszonhét szakaszt tartalmaz és részletes indokolással van ellátva. A munkálatot a kereskedelemügyi miniszter megküldi az összes szaktestületeknek és október hó elején szaktanácskozmány elé terjeszti.

— A nyári tüzekhez. Pusztító tüzekről és ezek nyomain támadt óriási károkról hoz szomorú híradást a napi sajtó. — A gyenge termésű 1908 esztendő a nagy tűzkárok fogják emlékeztetessé tenni és nekünk kötelességünk rámutatni a bajok forrására, hogy lehetővé tegyük a gyógyítást. Szerte az országban mindenütt tűzvészek dühnek. Majd egy virágzó ipartelep — gyár vagy malom — ég le és egész vidékek lakossága marad kereset nélkül, majd meg egész falvak lakosságát teszi hajléktalanná a romboló elem, melynek munkáját megkönnyítik a hiányos tűzbiztonsági intézkedések. A művelt nyugoti országok lakossága bár hasonlíthatatlanul több intézkedést tesz a veszedelem elhárítására, egyuttal megtesz mindent, hogy a bekövetkező csapás ki ne forgathassa egész vagyónából és erről biztosítás útján gondoskodik. Nálunk azonban sajnos még egész falvak pusztulhatnak el anélkül, hogy bárkinek kára megtérüljön és ahol az állapotok viszonylag jobbak, ott is még igen sok a biztosítatlan ingó és ingatlan. A hatóságok nem tesznek a veszedelem megelőzésére egyetlen lépést. Első beavatkozásuk, hogy kiállítják a polgároknak a koldulásra jogosító irásokat. Németországban is ilyen szomorúak voltak az állapotok — de ott már nagyon régen, a XVII. század elején. A biztosítás története feljegyezte azt a tényt, hogy azokon a vidékeken, ahol a tűzbiztosító szervezetek még nem működtek, ott a tűzvész után, a földönfutóvá lett lakosság javára könyöradományokat gyűjtöttek. Büszke, dolgos embereket így tett alázkodókká munkakerülőkké, koldusokká a tűzvész, amely ellen pedig oltalmat nyújthatott volna a biztosítási intézmény.

Gyilkosság a tanyák között.

Lapunk zártakor értesültünk, hogy a Battonya—Pécska között levő 9-es számú őrház mellett levő tanyán Rózen Sándor battonyai cséplőgéptulajdonos az egyik tanyán az éperfa alatt egy haldokló kanász gyermeket talált,

akit állítólag a 9. számú őrháznál levő másik kanász gyerek vert meg annyira, hogy az ismeretlen nevű tanyatulajdonos aligha tudta élve Pécskára beszállítani. Rózen Sándor ha-zaérkezte alkalmával a battonyai főszolgabí-róságnál az esetről jelentést tett.

Szerkesztői üzenetek.

P. A. urnak Battonya. Köszönet a küldött közérdekű cikkért.

H. A. urnak Arad Szerkesztőnk távol van, levelére ő hamarosan fog válaszolni.

„F. E.” „A mi hitelünk” csak a következő számban jöhet.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-
intézet sérvbajosok
ferdennőttek és amputáltak
:-: :-: részére :-: :-:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. felemelet

Az intézet szakorvosa bárkinek telje-
sen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi
vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kö-
telez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

**Szabadalmazott sérvkő-
tők már 5 kor.-tól lefelé.**

Vidéki megrendelések az intézet szak-
orvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltat-
nak s pontosan és legnagyobb titoktartás
mellett eszközöztetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb mi-
nőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva.
Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2-16
koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember
egészsége” című orvosi mű, mely kizá-
rójlag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és
kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek
díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az
intézet igazgatósága.

Kiadó lakás!

A fő-utcán levő öreg Mátéffy-féle házban
2 utcai szoba, előszoba, konyha, élés kamra
és mellék helyiségek

azonnal kiadó.

Értekezhetni: Szabados József ny. ig. ta-
nitónál.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

:-: felvételnek :-:

a kiadóhivatalban.

Egy jóra való fiu

pincér tanulónak

két és fél évi felszabadulási határidővel

Spitzer Bernát

a Nemzeti-szálloda bérlőjénél
felvétetik.

Az Uj végrehajtási

○ ○ törvényt ○ ○

ismertető füzet ára

40 fillér. — Kapható

:-: BATTONYÁN :-:

SÜTŐ SÁNDORNÁL

a Friss Ujság árusítója.

A KISZÉP AKAR LENNI,

használja egyedül a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hála-
iratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

— Szeptő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget —

és mindennemű arctisztatlanságot varázs-
szerű gyorsan eltüntet.

Ára egy tégelynek egy korona.

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket
tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában, Arad

továbbá Battonyán, Fodor István ur gyógyszer-tárában
és minden nagyobb gyógyszer-tár, illatszertár, és drogeriában.

Ajánlkozok mindennemű

NYOMDAI MUNKÁK

készítésére gyors, pontos és csinos kivitel-
ben a legjutányosabb árak mellett, u. m.:
hivatalos nyomtatványok, meghívók, kör-
levelek, falragaszok, eljegyzési és esküvői
kártyák, névjegyek, gyászjelentések stb.

Minden legcsekélyebb megbízást is gyorsan
és a legpontosabban teljesítek.

Teljes tisztelettel: RUBER ISTVÁN,